

Výročie oslobodenia Klenovca si pripomenuli účastníci pietneho aktu položením vencov k pamätníkom na Námestí K.Salvu.

79. výročie oslobodenia

V utorok 23. januára sme si pietnym aktom spojeným s kladením vencov k vojnovým pamätníkom na Námestí K. Salvu pripomenuli 79.výročie oslobodenia našej obce spojeneckými sovietskymi a rumunskými vojskami. Podujatie spoločne zorganizovali obec Klenovec a miestna základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Tento významný okamih dejín našej obce, v ktorom sa miešala radosť z oslobodenia s

tragédiou straty mnohých životov vojakov aj civilistov, si prišli uctiť aj žiaci školských zariadení v obci. Všetkým prítomným sa prihovorili predsedníčka základnej organizácie SZPB Júlia Segečová a starostka obce Katarína Pribilincová. Na počesť účastníkov udalosti odznela báseň. Slávnostnú pieseň zaspievala speváčka skupina Klenovčianka. Na záver podujatia zaznela štátna hymna.

Demografický vývoj v obci Klenovec v roku 2023

Obecný úrad v Klenovci k 1.1.2024 evidoval 2 965 obyvateľov s trvalým pobytom v obci. S poklesom počtu obyvateľov stúpa aj priemerný vek občanov obce, ktorý je na úrovni takmer 40,7 roka.

Počas uplynulého roka sa narodilo 30 detí a zomrelo 38 občanov s trvalým pobytom v obci. V priebehu roka 2023 sa z našej obce odhlásilo 39 obyvateľov a na trvalý pobyt bolo prihlásených 42 občanov.

Ku koncu minulého roka máme v obci prihlásených 36 občanov na prechodný pobyt a 76 občanov boli

evidovaní ako bezdomovci.

V súčasnosti v Klenovci žije deväť obyvateľov vo veku nad 90 rokov a vo vekovej hranici 80 – 90-ročných máme 88 občanov.

Na matričnom úrade bolo v priebehu roka zaevidovaných 17 uzavretých manželstiev, jedno narodenie dieťaťa v domácom prostredí a 14 úmrtí.

V roku 2023 bolo zrušených rozvodom päť manželstiev, ktoré boli uzavreté na matričnom úrade v Klenovci.

Ružena Kováčová

Schválený rozpočet na rok 2024

Obec Klenovec do roku 2024 vstúpila v rozpočtovom provizóriu. Riadny rozpočet obce na rok 2024 bol poslancami obecného zastupiteľstva schválený na 10. zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 27.februára 2024. Schválený rozpočet počíta s bežnými príjmami vo výške 2 706 564 eur a s bežnými výdavkami 2 715 518,99 eur. Bežný rozpočet obce tak počíta s deficitom vo výške 8 954,99 eur. Kapitálové príjmy sú plánované vo výške 103 000 eur, kým kapitálové výdavky by mali dosiahnuť 155 670 eur. Kapitálový rozpočet obce tak počíta s deficitom vo výške 52 670 eur. Deficity v bežnom a kapitálovom rozpočte by mali byť kryté príjmami z finančných operácií vo výške 68 290,99 eur.

Druhý ročník fašiangovej zabíjačky

Obnovenie tradície fašiangových obecných zabíjačiek sa minulý rok stretlo s pozitívnou odozvou, a tak aj tohoročná posledná fašiangová sobota (10.februára) mohla byť spestrená príťažlivým podujatím, ktoré organicky nadväzuje na tradície rozlúčky s dobou relatívnej hojnosti pred blížiacou sa Popolcovou stredou, známe v celom kresťanskom svete. Skorý termín Veľkej noci, predznamenávajúcej štyridsaťdňovým pôstnym obdo-

bím, posunul tohto roku koniec karnevalového obdobia až do polovice februára. Očakávali sme preto, že počasie bude ešte chladné, prajné tradičnej zabíjačke, ale trend oslabovania zimy sa potvrdil a údaj na teplomere prevyšoval žiadúce chladničkové hodnoty. Ale čo zarmucuje mäsiara, môže byť dobrou správou pre bežného návštevníka zabíjačky.... A aj po niekoľkých hodinkách príjemnej zábavy sa preto

(Pokračovanie na 2. strane)

V druhú tohtoročnú februárovú sobotu sa na Námestí K.Salvu konal druhý ročník fašiangovej zabíjačky

Klub dôchodcov na obecnej zabíjačke

Dňa 10.februára sa konala obecná zabíjačka. Členovia klubu dôchodcov sa rozhodli prispieť k úspešnému priebehu tejto akcie tak, že prichystajú šišky. V klubových priestoroch je ešte chladno. Bolo treba ráno od pol šiestej kúriť. Predsa február je ešte zimný mesiac.

O pol ôsmej sa už prvé ženy schádzali do vykúrených miestností (veď cesto kysne len v teple). Doniesli si lopáre, války a všetko potrebné na spracovanie cesta. A hlavne dobrú náladu a chuť do práce. Zuzka Antalová, hlavná kuchárka, urobila kvások a zapla prvý robot. Kým sa cesto miešalo, už bola klubová miestnosť plná práce. Vymiešané cesto do kysky, urobiť ďalší kvások, zapnúť druhý robot. A takto dookola, až kým sa neminulo 11 kg múky a všetky prísady potrebné na chutné šišky. Delba práce – jedna skupina pripravovala cesto, druhá vykrajovala šišky, tretia ich pražila a ďalšia balila. Práca išla od ruky. Tak naše predavačky pani Husmanová a Jarka Lásková s príchodom Igora Ivana medzi prvými začali s predajom. Boli milé a prívetivé, a tak šišky mizli, ako keby ich do vody hádzal. A že to nebolo ľahké, si iste domyslíte, veď ich bolo okolo 400 kusov. Niečo sa predalo, niečo rozdalo, a aj pojedlo. Nedá sa všetkých vymenovať, no na tejto akcii sa zúčastnilo 17 členov. Z úst pani starostky sa hostia z maďarskej družobnej obce Mihálygerge dozvedeli o našej činnosti, a tak nás navštívili počas prípravy šišiek. Veľmi im chutili. Stretnutie sa nieslo v duchu vzájomnej úcty

a priateľstva. Pri rozlúčke sme ich obdarovali domčekmi, ktoré tvorili naše členky a boli súčasťou vianočnej výzdoby. Zdobili okná klubu. Po ich odchode a skočení praženia sme podporili svojou návštevou námestie a potrovi zopár eur. Na námestí bola výborná náladu, stretli sa priatelia, rodiny s deťmi, známi. Bolo si z čoho vyberať – mäsové výrobky, sladkosti, zelenina a niečo aj na vypitie. Pre deti hračky, popkom, cukrová vata. Rozvonila výborná kapustnica a biela zabíjačková polievka. Vrátili sme sa do klubu a prišlo prekvapenie, na ktoré sme čakali od rána – HELIGONKÁRI. Bolo že veselo! Zo srdca sme si zaspievali a zatancovali. To bola odmena za celodennú námahu. Dúfame, že páni Zvara a Kožiak nás svojou návštevou budú obšťastňovať aj častejšie pri našich klubových schôdkach. Ešte raz - ďakujeme vám. Deň sa ešte pre nás neskončil. Upratať klubové priestory, dať všetko do poriadku, vymeniť staré obrusy za nové... Sú nádherné! Odmena za našu prácu je radosť a potešenie iných. Unavené, ale veľmi spokojné z prežitého dňa, plné nových poznatkov a dojemov sme sa rozišli do svojich domovov. **Za klub dôchodcov**

Darina Sopóciová

V klube dôchodcov upiekli okolo štyristo šišiek, podstatnú časť z nich ponúkli na predaj účastníkom fašiangovej zabíjačky.

Druhý ročník fašiangovej zabíjačky

(Dokončenie z 1. strany)

nikto ani bez kožúška netriasol od zimy, čo si asi nevedeli predstaviť v časoch, keď pesnička „Fašiangy, Turíce“ viedla v hitparádach. Niežeby sa nebolo čím zahriať ani v opačnom prípade – návštevníci podujatia mali k dispozícii bohatý výber občerstvenia: zabíjačkové výrobky (klobásy, paprikovú slaninu, tlačienku, ryžové jaternice, prosné mäsaníky, škvarky), zabíjačkové polievky (kapustnica a bie-

la polievka), sladké výrobky (šišky od členov klubu dôchodcov, vafle od pracovníčok a dobrovoľníčok z komunitného centra, perníky, trdelníky a iné výrobky od súkromných predajcov), teplé nápoje (čaj s rumom i bez, varené víno, medovina, punč)... Pri srdci zase zahrala hudba heligonkárov z folklórneho súboru Vepor a skupiny Hráči.

Ďakujeme všetkým návštevníkom a každému, kto sa pričínal o zdarný priebeh podujatia. **Michal Píš**

Prezidentské voľby 2024

Predseda Národnej rady SR dňa 8.januára vyhlásil termín konania volieb prezidenta SR. Prvé kolo volieb sa uskutoční v sobotu 23.marca 2024. V prípade nezvolenia prezidenta SR v prvom kole sa druhé kolo volieb uskutoční 6.apríla 2024. Volebné miestnosti budú v obci Klenovec otvorené v čase od 7.00 hod. do 22.00 hod., k predĺženiu hlasovania môže dôjsť len z dôvodu mimoriadneho prerušenia hlasovania v určenej čase.

V obci Klenovec boli ako obvyčajne vytvorené tri volebné okrsky. Do volebného okrsku č.1 spadajú občania s trvalým pobytom na súpisných číslach v rozsahu od č. 1 po č. 224. Volebná miestnosť pre okrsk č.1 bude sídliť v budove klubu dôchodcov (Ulica 9. mája č. 692).

Do volebného okrsku č.2 spadajú občania s trvalým pobytom na súpisných číslach v rozsahu od č.225 po č.600. Volebná miestnosť pre okrsk č.2 bude sídliť v budove obecného

úradu (Námestie K. Salvu č.1).

Do volebného okrsku č.3 spadajú občania s trvalým pobytom na vyšších súpisných číslach. Volebná miestnosť pre okrsk č.3 bude sídliť v budove základnej školy (Ulica 9. mája č. 718).

Mimo určených volebných miestností sú oprávnení voliť len občania s vydaným hlasovacím preukazom. V aktuálnom čase môžu občania požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu už len na obecnom

úrade počas úradných hodín, a to do 22.marca pre prvé kolo a do 5.apríla pre druhé kolo volieb.

Pripomínáme, že volič je povinný členom volebnej komisie preukázať svoju totožnosť občianskym preukazom.

I keď zákon neprikazuje, že predložený občiansky preukaz musí byť platný, voľby môžu byť pre občana vhodnou príležitosťou pre kontrolu platnosti jeho dokladu.

Michal Píš

Aby sa nezabudlo...

Rodáci z Klenovca, aj tí, čo počas svojho života pôsobili v Klenovci

Tento rok si pripomínáme 45.výročie udalosti, na ktorú si už len málokto, ak vôbec niekto, v Klenovci spomenie. Písal sa 3.marec 1979 a v histórii Rómov sa udiala zrejme najvýznamnejšia udalosť. V ten deň OSN uznala rómsku menšinu za národ. V ten deň by mali nielen Rómovia vzdať úctu výnimočnému človeku, ktorému sa podarilo dosiahnuť to, čo bolo pred rokom 1979 nepredstaviteľné. Menšina, roztrúsená po celom svete, bez práva na vlastnú krajinu, sa stala národom.

Človek, ktorý sa o to pričínal, ktorý svoj život zasvätil medicíne a rómskej komunite, sa narodil 7. januára 1932 v našom Klenovci a v histórii Klenovca sa nenájde osobnosť, ktorá by vo svetovom meradle dokázala to, čo sa podarilo MUDr. Jánovi Cibulovi.

Nik z nás sa nevie preniesť do minulosti, ani si nevie predstaviť, ako sa žilo Rómom v čase, keď sa Ján Cibula narodil. V dobe, keď drvivá väčšina dospelých Rómov bola negramotná, ich deti prakticky nechodili do školy, keď počas 2.svetovej vojny Tisov režim postavil Rómov mimo zákon (nemali žiadne práva a nemohli sa vzdelávať), mal šťastie, že sa narodil do rodiny

ambiciózneho starého otca. Mladý Ján bol hudobne aj jazykovo mimoriadne nadaný. Hral na husle a patril k hŕstke rómskych detí, ktoré sa vzdelávali. V rámci bývalého Československa sa zrejme nenájde rómska rodina, ktorá by tak krátko po vojne dala krajine až troch vysokoškolsky vzdelaných súrodencov, a boli by štyria, keby najmladšej zo sestier nezakázal režim študovať. Už len to je obdivuhodné. Obdivuhodnejšie, že Ján Cibula bol vôbec prvým vysokoškolsky vzdelaným Rómom – lekárom na Slovensku (Univerzita Komenského v Bratislave) a jeho sestra Adela prvou vysokoškolsky vzdelanou Rómkou – lekárkou.

MUDr. Jánovi Cibulovi však nestačilo ľudí len liečiť. Na každom kroku, či už doma alebo v zahraničí, sa stretával s diskrimináciou a predsudkami. A práve to odštartovalo, jeho ďalšiu aktivitu. Osudným sa mu stalo stretnutie s „cigánskym nacionalistom“ Antonom Facunom, ktorý Jána presvedčil, aby svoje vzdelanie a rozum použil na boj za národnostné a občianske práva Rómov. Doma na Slovensku to už nestihol. Aj keď v roku 1968 bol pri zrode „Zväzu Cigánov a Rómov“, jeho ustanovujúceho zjazdu v roku 1969 sa už nezúčastnil. Emigroval za rodinou. Dôvod, prečo sa v bývalom Československu zatajovali jeho významné aktivity v zahraničí, bol jednoduchý. Útek za manželkou a deťmi považovali za protištátny a nelegitímny. Manželku ne našiel, usadil sa vo švajčiarskom Berne a v Berne sa začala nielen jeho výnimočná lekárska, ale aj diplomatická kariéra.

Už v roku 1971 sa zúčastnil prvého Svetového kongresu Rómov v anglickom Orpington. Patril medzi zakladateľov Medzinárodnej rómskej únie (IRU) a na druhom kongrese v Ženeve 1978 sa stal jej prezidentom. O rok neskôr s dvanásťčlenou delegáciou západných a východných Rómov, ktorú sám financoval, vystúpil za práva Rómov v sídle OSN v New Yorku. Ešte v tom roku, 3. marca 1979, OSN uznala Rómov za národ a IRU sa zaradilo do skupiny mimovládnych organizácií a získalo štatút pozorovateľa. MUDr. Ján Cibula sa stal jej veľvyslancom.

Kým vo svete zbieral úspechy a významné ocenenia, na Slovensku sa o ňom prakticky nevedelo. Už v roku 1985 švajčiarsky kantón Bern udelil MUDr.

Jánovi Cibulovi prestížnu Kultúrnu cenu za celoživotné dielo v prospech Rómov. Pred ním toto ocenenie získala len jedna z najvýznamnejších osobností sveta, Albert Einstein. Ešte významnejšia bola nominácia na Nobelovu cenu za mier, ktorú iniciovalo združenie Československých Rómov v Kanade v roku 2001. V roku 2002 jeho činnosť ocenila aj organizácia talianskych Rómov a Sintov, ktorá mu udelila cenu za celoživotné úsilie o emancipáciu Rómov - Associazione THEM ROMANO.

Na Slovensku bol MUDr. Ján Cibula ocenený až v roku 2008 Cenou za ľudskosť. Ďalšie ocenenia od rodákov dostal až po smrti. Bol zaradený do Príručky slovenskej exilovej kultúry ako významná osobnosť. V roku 2016 získal špeciálne ocenenie European Roma Spirit Award od Asociácie pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu. A v roku 2020 dostal ocenenia aj od Slovenskej republiky - Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam od prezidentky Zuzany Čaputovej.

Celý svoj život, aj popri ťažkej chorobe, pripútaný na vozíčku, neúnavne bojoval za práva Rómov, publikoval články, vystupoval v médiách a snažil sa aj o uznanie rómskeho holokaustu. Popritom bol uznávaným a vyhľadávaným lekárom s vlastnou ambulantnou praxou. Od nuly, bez rodinného zázemia, v cudzom svete plnom predsudkov voči rómskej komunite, sa sám vypracoval na vynikajúceho inovatívneho lekára a oceňovaného diplomata.

Náš rodák, Klenovčan, MUDr. Ján Cibula sa stal najvýznamnejšou celosvetovou rómskou osobnosťou 20. storočia.

Eva Biela

Omladený kolektív folklórneho súboru Vepor pod režisérskou taktovkou manželov Zvarovcov pripravil a úspešne uviedol v závere minulého roku už 49. Silvestrovskú estrádu.

Silvestrovská estráda 2023

Tak ako po minulé roky, aj na konci roku 2023 sa o dobrú zábavu a náladu postaral trochu omladený kolektív členov folklórneho súboru Vepor, ktorý neporušil zvyk a svojim programom nesklamal. Dňa 29. decembra 2023 sa v kultúrnom dome konal v poradí už 49. ročník Silvestrovskej estrády. Silvestrovskou estrádou pobavili nielen domácnosti, ale aj divákov zo susedných obcí. Dá sa povedať, že tento program je už zapísaný v srdciach našich občanov a je oň veľký záujem. Sála kultúrneho domu bola aj tento rok zaplnená.

V programe účinkovali: Kristián Zvara, Daniela Trnavská, Alžbetka Chmelková, Ján Belányi, Miriam Lásková, Lucia Jakabšicová, Nio Hruška, Marco Krška, Andrejka Rapčanová, Lusy Černáková, Dominika Kasáčová, Alexandra Koleková. O zvuk sa staral Miro Sojka. Kulisy a svetlo mali na starosti Pavel Chmelko, Filip Dovala, Marian Strigáč a tí, čo práve neúčinkovali. Videoprojekciu a hovorené slovo zabezpečovala Renáta Brndiarová, fotografický a kamerový záznam Pavel Vančík, technickú a tanečnú pomoc Lucia Zvarová a

nácviky scénok manželia Stanislava a Jaroslav Zvarovci.

Celý príbeh Estrády začínal ukážkou zo života mladého Floriána Keketa, ktorý bol prelietavý a oslovoval v uliciach takmer všetky dámy. Všetko sa však zmenilo ďalšou scénkou, kde Keket sedel v miestnej krčme a zoznámil sa s dámou, ktorá ho okamžite očarila - Nataša Geržová. Všetko začalo jednou „kávičkou“ a pokračovalo vytvorením rodiny. Nataša rozbehla aj spevácku kariéru, z ktorej ukážku sme mali v prvom tohtoročnom tanci s názvom „Chipi chipi“. Nasledujúce scénky poskytli náhľad do bežných dní rodiny Keketovcov. Dcéra Mariena zistila, že je tehotná (asi) s Mariánom, s ktorým sa zoznámila na chate. Chceli sa vziať a tak ho Mariena predstavila rodičom, no Marián sa nevyhol skúške detektorom lži, pri ktorej sa odhalili rôzne rodinné tajomstvá. Marián v skutočnosti miluje namiesto Marie-ny Ďura a Mariena ani Ďuro nie sú Floriánove deti. Tým sa zistilo, že Nataša nebola manželovi verná, no paradoxne začala byť nadmerne žiarivá. To bolo vidieť v scénke s názvom „Žiarivá Nataša“. Vzťah manželov Keketovcov začal škri-

pať a po scénke, v ktorej si jeden druhého doberajú, sa rozhodne Florián Natašu opustiť, Nataša vážne ochorie a následne zomiera. Pred smrťou však nestihla povedať, komu zanechá svoj dom. Deti sa nevedeli dohodnúť, a tak dom ostal prázdny a chátrajúci, čím sa príbeh končí. Celý príbeh bol medzi scénkami odľahčený tombolou, kvízom, chlapčenským vianočným tancom a niečím, čo na predošlých estrádach ešte nebolo. Pred samotným programom sa natočili videá, ktoré sa počas programu premietali.

Prvým z nich bola reportáž s českými turistkami, ďalej to bola reklama na Olyth BéHá. Celá estráda skončila spoločným tancom. Opakovačka záverečného tanca nechýbala ani na 49. ročníku Silvestrovskej estrády.

Po záverečnom úklone naším mladým folkloristom za príjemný večer plný dobrej nálady poďakoval Jaroslav Zvara, ktorý nakoniec zaželel všetko dobré, hlavne zdravie, šťastie a rodinnú pohodu do nového roku 2024, a aby sme sa o rok opäť stretli na jubilejnom 50. ročníku Silvestrovskej estrády.

Jaroslav Zvara

Starúš zaľúbenec

V utorok 30. januára Mestské kultúrne stredisko v Hnúšti a Divadelný súbor KATALPA predviedli divákovi v našej obci divadelné predstavenie „Starúš zaľúbenec“ podľa klasickej hry Jána Chalupku. Text v úprave J. Lacku režijne stvárnil Michal Stejskal. V roli komického protagonistu sa predstavil M. Bračo. Divadelné predstavenie z hľadiska scény, kostýmovej výpravy či jazykového prejavu dodržiavalo vernosť

k autorskej intencii a dobovému kontextu vzniku diela bez revizionistických ambícií. Klenovské publikum prejavilo o predstavení veľký záujem a po záverečnej ovácii nenechalo nikoho na pochybách, že umelci mu svojím výkonom ulahodili. Pekná návšteva príjemne prekvapila aj organizátorov, preto by stálo za zváženie ponúknuť klenovským divákovi v budúcnosti ďalšie pekné divadelné predstavenia.

Škôlkari sa tešia na základnú školu v Klenovci

Základná škola s materskou školou Vladimíra Mináča aktívne spolupracuje s rodičmi a deťmi materskej školy. Stretávajú sa učiteľky a žiaci ZŠ s predškôlkami a učiteľkami MŠ. Prvé spoločné stretnutie bolo pri príležitosti kladenia vencov pri pamätníku padlým hrdinom SNP na námestí. Spoločne s veľkými školákmi sme sa učili úcte k obetiam 1.svetovej a 2.svetovej vojny.

27.9. sme v oddychovej zóne pripravili výstavku tekvičiek a výrobkov k jesennej téme v spolupráci ZŠ s MŠ a ŠZŠ v Klenovci.

29.9. Jeseň Pani bohatá pozvala deti v jesenných maskách do oddychovej zóny. Spoločne so žiakmi prvého stupňa sme sa zahrali s Pani Jeseňou jesenné hry a zatancovali sme si na diskotéke. Po veselej zábave ich Pani Jeseň odmenila sladkými darčekom.

9.10. sme boli na návšteve v telocvični základnej školy. Zvládli sme hodinu telesnej výchovy s tretiakmi a pani učiteľkou Pavlíkovou. Preskakovali sme prekážky, hádzali loptou na kôš, preskakovali a zdolávali opičiu dráhu, liezli na rebriky a vyskúšali sme si rôzne náradie a náčinie pre školákov. Namáhavé dopoludnie sme si osladili dobrým čajom a ovocím. Školáci našu námahu ocenili sladkou pozornosťou a diplomom - maľovankou.

Spolupráca so základnou školou sa osvedčila aj pri veľkolepej oslave Úcty k starším. Starých rodičov sme pozvali do telocvične základnej školy. Nádherné vyzdobená telocvičňa 8.11. privítala veľké množstvo priaznivcov detí z materskej školy, rodičov, starké, starkých, babky, dedkov, súrodencov. Starí rodičia priniesli aj sladké pohostenie a

deti sa predstavili s naučeným programom. Veselé popoludnie sa skončilo v dobrej atmosfére plnej tanca, smiechu, zábavy a hostinky vnúčať a starých rodičov.

21.11. sme sa stretli na námestí so staršími kamarátmi na BUBNOVAČKE! „Bubnujeme, aby nás bolo lepšie počuť!“ Každé dieťa malo nejaký zvukový nástroj – bubon, hrkálky, detské hudobné nástroje. Hodinu sme na námestí bubnovali, a tak sme sa zapojili do celoslovenskej akcie detí zo ZŠ a MŠ.

6.12. prišiel Mikuláš do materskej školy spolu s anjeli a čertmi zo základnej školy a porozdával deťom sladké balíčky pri stromčeku. Deti sa veľmi tešili z Mikuláša a sladkostí z jeho rúk.

21.12. sme krásne ukončili kalendárny rok 2023 spolu s veľkými žiakmi v telocvični základnej školy. Všetci sme sa zmenili na karnevalové masky, spoločne si zatancovali a predstavili sa v maskách. Záver roka bol plný zábavy, tanca a smiechu.

14.2. nás pozvali pani učiteľky z prvého stupňa základnej školy na športové dopoludnie a návštevu prváčikov v triede. Deti mali pripravené prekážkové dráhy, loptové hádzanie, lezenie po rebričkách a skákanie na trampolíne.

Po tomto výkone sme si posadali do školských lavíc k prváčikom. Predškôláci – sovičky si tak vyskúšali sedenie v školskej lavici, čítanie zo šlabikára, kreslenie a maľovanie na tabuli. Spoločne sa tešili zo stretnutia. Predškôláci – sovičky sa veľmi tešia na školu. Ešte nás čaká návšteva školského klubu detí, stretnutie rodičov

budúcich prváčikov a zápis detí do ZŠ. Budeme sa aj naďalej stretávať na pôde ZŠ a MŠ, a tým vzbudíme záujem detí a rodičov o našu základnú školu, ktorá je zmodernizovaná a veľmi dobre vybavená novými učebnými pomôckami, vynovenými triedami a dobrou atmosférou v škole.

Mária Chudíková

Sociálne siete sú platformy, ktoré umožňujú používateľom komunikovať, zdieľať obsah a budovať virtuálne komunity na základe spoločných záujmov a vzťahov. Ide o jeden z najrozšírenejších a najpopulárnejších spôsobov komunikácie a interakcie v digitálnom svete. V súčasnej dobe sú neodmysliteľnou realitou každého z nás.

Ale sociálne siete prinášajú so sebou aj negatívne stránky a nástrahy pre samotných používateľov. Bezpečnosť detí aj v on-line priestore by mala byť pre nás učiteľov ale i vás -rodičov jednou z priorít. Pýtate sa: „Prečo?“ Prostredníctvom elektronických komunikačných kanálov im hrozí množstvo nebezpečenstiev od krádeže identity, rôzne formy kyberšikanovania, šikanovania, či narušenie sociálnych vzťahov v triedach, medzi samými spolužiakmi, medzi žiakmi

rôznych ročníkov, až po podvodníkov či sexuálnych predátorov.

V poslednom období bol zaznamenaný vo všeobecnosti v základných školách nárast prípadov zneužitia identity, fotografií, videí i obsahov používateľov prostredníctvom najznámejších sociálnych sietí a platforiem. Komunikácia žiakov

Sociálne siete

v sociálnych sieťach mnohokrát rozbíja triedne kolektívy, uráža spolužiakov, žiakov, osočuje či dokonca výroky majú znaky šikanovania, zastrašovania spolužiakov alebo vyhrážania, posielania nenávisťných správ, či už sa jedná o chlapcov, ale i dievčatá. Žiaci si potom mnohokrát vybavujú v škole cez prestávky, v šatniach,

pri vhodnej príležitosti svoje tzv. účty, ale v mnohých prípadoch dochádza k psychickému nátlaku na žiaka, kedy žiak sa bojí ísť do školy, má stres, nevynímajúc zdravotné problémy.

Ako škola sa snažíme prevenciou poukázať na nebezpečenstvá hroziace vo virtuálnom svete a varovať (nielen deti) pred týmito nástrahami. Problémy, ktoré vznikajú s využívaním sociálnych sietí mnohokrát súvisia s ich nevedomosťou, nedostatočnou obozretnosťou a prílišnou dôverčivosťou. Skúsme naše deti spoločne komunikáciou, ale hlavne kontrolou vyvarovať a chrániť ich pred negatívnymi stránkami a nástrahami sociálnych sietí, a hlavne upozorniť na komunikáciu v nich. Čo raz zverejníme na internete, zostáva tam navždy.

Základná škola s MŠ V.Mináča Klenovec

Fašiangy - čas zábavy a spomienok

Neodmysliteľnou súčasťou fašiangov je hudba, zábava, dobré jedlo, masky. V Komunitnom centre v Klenovci sa uskutočnila akcia s názvom Fašiangy – čas zábavy a spomienok, kde hlavným cieľom a potrebou sú medzigeneračné stretnutia.

Vychovávateľka M.Slatinská spoločne s deťmi zo školského klubu pri Špeciálnej základnej škole Klenovec si pripravili materiál na výrobu škrabošiek. Seniori nám zas pri kreatívnej

aktivite krásne spievali ľudové piesne.

Fašiangy sú aj sviatkom jedla. A tak si pre seniorov a deti pripravila seniorka pani Ivanová tradičné sladké fašiangové jedlo – chrapne (harovce). Práve tvorivá činnosť môže spájať rôzne generácie. A taktiež pomáhať učiť sa jeden od druhého.

Ďakujeme všetkým zúčastneným za krásnu energiu a čas.

Pracovníčky Komunitného centra v Klenovci

Policajná preventistka využila vo svojej prednáške aj moderné audiovizuálne prostriedky.

Preventistka Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR v Rimavskej Sobote Lenka Lásová prezentovala skúsenosti polície s finančnými podvodmi zameranými hlavne na seniorov.

Finančné podvody páchané na senioroch

Počet prípadov, keď sa seniori stávajú obeť podvodov, narastá. Podvodníci sa vydávajú za poštarov, policajtov, plynárov, zdravotníkov, známych či príbuzných a od starších ľudí si pod rôznymi zámenkami pýtajú tisíce eur. Napadlo nám, že si do Komunitného centra Klenovec pozveme erudovanú osobu – policajnú preventistku Mgr. Lenku Lásovú. Seniorom zdôrazňovala, ako veľmi je dôležité, aby kontaktovali políciu (č. t. 158), ak sa stanú obeť, alebo majú podozrenie, že je páchaný podvod na susedoch, známych a rodine. Taktiež mala pre nich pripravené

videá, ktoré boli príkladom, ako sa dá ľahko zneužiť dôvera.

Na záver prednášky odzneli príklady z osobných skúseností. Seniori poďakovali Lenke Lásovej za prednášku, ktorú predniesla veľmi citlivo.

Dohodli sme sa, že budeme hľadať témy pre ďalšiu spoluprácu. Je dôležité pokračovať v plánovaní preventívnych aktivít, ktoré môžu byť prínosom pre obyvateľov obce Klenovec.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili prednášky.

Pracovníčky komunitného centra Klenovec

Komunitné centrum pokračuje a zároveň začína

Istota v pokračovaní Komunitného centra v obci Klenovec v roku 2023 bola, ako pre pracovníčky KC, tak aj pre občanov obce, neistá a plná otázok. Činnosť komunitného centra bola najprv podporovaná pôvodným projektom do apríla, následne niekoľkokrát predĺžovaná. Pozitívnu informáciu pre všetkých bolo, že poskytovanie služieb a aktivít kontinuálne pokračuje vstupom do nového Národného projektu s názvom Spolu pre komunitu od 1.8.2023.

Začala nová etapa, nové zameranie, nové smerovanie – skrátka nový začiatok. Nový projekt prichádza s novou koncepciou, ktorá sa zameriava na celú obec – komunitu. Prechádzame na komunitnú prácu, ktorej cieľom je rozvoj celej komunity a jej posilnenie. „Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva.“

Rozsiahle mapovanie potrieb občanov prebieha od januára 2024. Pomocou dotazníkov a

rozhovorov zisťujeme potreby, problémy občanov Klenovca. Ďalšie techniky a nástroje, ktoré využijeme na analýzu sociálnych problémov a aktivizáciu komunity budú – okrúhly stôl, fokusová skupina, verejné zhromaždenia, world café, konzultačný stánok.

Pracovníčky komunitného centra oslovia potenciálnych aktívnych členov komunity, ktorí sa budú spolupodieľať na realizácii aktivít zameraných na riešenie komunitných problémov. Obyvatelia môžu prispieť k rozvoju obce Klenovec aj dobrovoľníctvom. Bez nároku na finančnú odmenu tak môžu venovať svoj čas, svoje schopnosti, vedomosti, energiu v prospech iných ľudí alebo spoločnosti.

V komunitnom centre naďalej pokračujú preventívne aktivity, ktoré sa zameriavajú na riešenie problémov v danej oblasti. Napríklad: zdravie, bývanie, finančná gramotnosť, zamestnanie, ale i duševné zdravie dospelých. Učíme a podporujeme rodičov v rozvoji rodičovských kompetencií. Okrem preventívnych aktivít, majú

žienky príležitosť stretávať sa v KC, kde sú pre nich pripravené aktivity s názvom Šikovné ruky. Cieľom tejto aktivity je tvoriť kreatívne umelecké dielka.

Pracovníčky komunitného centra sa venujú deťom a mládeži rôznymi aktivitami. Kreatívne aktivity, ktoré podporujú rozvoj ich individuálnych schopností a zručností, ďalšie sú pohybové hry, spoločenské hry, kvízy. V oblasti vzdelávania sa zameriavame na dôležité témy, ako sú napríklad šikana, duševné zdravie (depresie u detí a mládeže), agresivita a iné. Cieľom aktivít pre deti a mládež je zmysluplné trávenie voľného času.

Obyvatelia obce Klenovec ocenili besedy, prednášky na rôzne témy, ktoré im prezentovali odborníci v daných oblastiach. V spolupráci budeme naďalej pokračovať, nakoľko to vychádza už z potrieb komunity.

Na záver by sme sa chceli poďakovať občanom Klenovca za záujem, spoluprácu a názory, ktoré sú dôležité pri komunitnej práci.

Pracovníčky komunitného centra

Odpady v roku 2023

Obec Klenovec v súlade so svojou zákonnou povinnosťou spracovávala štatistiku o produkcii a triedení odpadov v obci v roku 2023.

Pri pohľade na zistené údaje nás najviac môže tešiť, že celková tvorba odpadu v obci v roku 2023 oproti predchádzajúcemu roku poklesla o približne 5,7 % (v množstevnom vyjadrení ide o pokles z približne 912 na 860 ton). Keďže dlhodobý trend navyšovania tvorby odpadu na obyvateľa sa neúprosne prejavuje v našej obci aj globálne v celej republike, tento fakt možno hodnotiť pozitívne.

Menej pozitívna je skutočnosť, že miera triedenia ostala stabilizovaná a pohybuje sa tesne nad 30 %. Pre obec Klenovec to znamená, že zákonný poplatok za uloženie odpadu na skládke sa v roku 2024 nezmení a ostáva vo výške 22 eur za tonu. Dosiahnutá miera triedenia sa nevymyká z priemeru porovnateľných obcí, ale musíme si priznať, že nie sme na trajektórii k dosiahnutiu ambiciózných cieľov vysokej miery triedenia a zhodnocovania odpadu, stanovených na národnej aj európskej úrovni. V budúcnosti preto bude zrejme potrebné hľadať ďalšie motivačné nástroje na zvýšenie miery triedenia odpadu, pričom by sa diskusia asi nemala vyhýbať ani

témam zásluhovosti domácností a zavádzania nástrojov priamej finančnej motivácie.

A aké ďalšie trendy odhaľuje štatistika? Nadpriemerný pokles tvorby sme zaznamenali pri frakciách papiera a lepenky (z 22 na 11,5 tony) a tetrapakových obalov. V súlade s celkovým trendom mierneho zníženia produkcie odpadu bol pokles produkcie zmesového komunálneho odpadu z 566 na 528 ton (čo nás môže tešiť), ale aj železa a ocele z 88 na 77 ton (čo nás môže trochu mrziť). Po poklese spôsobenom zavedením zálohovania plastových obalov sa stabilizoval objem vytriedených plastov (necelých 18 ton v roku 2022 aj 2023). Rovnako stabilizovaný je objem vytriedeného skla (cca 23 ton) a objemného odpadu (zhruba 70 ton). Naopak, narástol objem zberu biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad (z 54 na 77 ton). Isté posuny nastali aj pri iných, menej zastúpených odpadových frakciách, ale tie nemajú na celkové odpadové hospodárenie taký významný vplyv.

Podrobnejšie informácie o vyprodukovaných odpadoch a miere triedenia nájdú záujemcovia na webovom sídle obce.

Michal Piš

V závere prvého tohtoročného mesiaca vystúpili členovia nášho folklórného súboru Vepor na tradičnom lesníckom plesu v Sirku.

Fašiangy a FS Vepor

Členovia folklórného súboru Vepor sa 27. januára zúčastnili tradičného lesníckeho plesu Lesnej správy Ratková, ktorý sa uskutočnil v Kultúrnom dome v Sirku. V kultúrnom programe sa predstavila tanečná zložka FS Vepor, ľudová hudba s primášom Dávidom Oláhom a Ženská spevácka skupina FS Vepor.

„Na Hromnice o hodinu více“. Pranosťka viažuca sa k 2. februáru. Tento deň býva spájaný aj s vyhánaním zimy, ktorá začína slabnúť. V Dome osvetly v Rimavskej Soboty si podvečer dňa 2. februára pripomenuli krátenie fašiangov. Vo folklórnom programe sa predstavili regionálne folklórne kolektívy Vepor z Klenovca, Hájik, Háj, Lieščina z Rimavskej Soboty, Hráči z

Malohontu. Hostami programu boli ľudoví rozprávači Mária Kropáčová a Juraj Matiaš z Plachtiniec - Pribelec. Súčasťou podujatia bola výstava svadobných dobových fotografií. Podujatie sa konalo v Gemersko-malohontskom osvetovom stredisku v rámci projektu Čarovná studnička, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Dňa 10. februára sa členovia FS Vepor zúčastnili Fašiangovej zabijačky na Námestí Karola Salvu, ktorú zorganizovala obec Klenovec. Niektorí súboristi varili kapustu, ženy zasa bielu polievku, heligonkári zahráli na heligónkach a zaspievali. Aj deti z DFS Zorníčka zaspievali fašiangové piesne.

- jz -

RODON KLENOVEC

25 ROKOV SME TU PRE VÁS!

VĎAKA VAŠICH
2% DANE
PODPORÍTE
NAŠE AKTIVITY
PRE VÁS!
Ďakujeme!

ičo: 37820842
právna forma: občianske združenie
sídlo: SNP, 61, 980 55 Klenovec
IBAN: SK23 0900 0000 0003 8122 3848
e-mail: ozrodon@pmxmail.sk, tel.: 0904875369

Ale...nemôžeme niečo urobiť?

Odplácať zlým za dobré je diabolské, odplácať dobrým za dobré je ľudské, odplácať zlé dobrým je božské. (A. Plummer)

Rodina bola pokope, veď boli Vianoce. Odrazu problém. Pretekala splachovacia nádržka WC, lebo prasklo tesnenie. Voda bola všade na podlahe. Zavrieť ventil nebol problém, lenže v dome je pätnásť ľudí a obchody sú zatvorené. Čo robiť? Zatelefonoval známemu vodárovi v Klenovci s veľkým ospravedlňovaním. „Nevadí, hlavná vec, že mám tesnenie, doneste, opravím,“ -odpovedal vodár. Oprava sa podarila. Maličké tesnenie nepokazilo Vianoce, pretože sa v Klenovci našlo dobré srdce.

Majiteľovi auta v Klenovci sa nedarilo dostať do poradia na prezutie pneumatík pred zimou. Buď nemal čas on, alebo bol nával v autoservise. Ako to vyriešiť, hovoril smutne majiteľovi autoservisu a rozhodil bezmocne rukami. - „Viete čo, ak sa naskytne príležitosť, prídeť my pre vaše auto. Dohodneme sa, kde necháte kľúče, dobre?“ Pravdaže dobre, lebo o pár dní stálo opravené auto na dvore.

Len dva malé príbehy z Klenovca, ktoré sa stali v minulom roku, ale celkom iste každý z nás zažil niečo podobné a presvedčili sme sa, že sa nám v Klenovci žije spolu dobre. Práve vo chvíľach, keď niekomu z nás sa nedarí alebo už jednoducho nevie, ako ďalej, sa nám dostalo pomoci. Bolo to tak aj v minulosti, napríklad na klenovskom JRD. Družstvo hospodárilo na veľkej rozlohe a veľmi vrchovitom teréne. Príroda krásna na pohľad, na fotografovanie, ale

ťažká, miestami neprístupná na obrábanie. Členovia družstva boli roľníci, ktorí už predtým gazdovali v týchto podmienkach. Kone a voľy vystriedali traktory a vétiesky (nákladné autá V3S). Bol som raz brigádovať na Polomcoch, zvažali sa snopy obilia. Skúsenejší šofér sedel v kabíne a keroval kolmo dolu ku Stupám, brehom strmým ako dach. Jeden družstevník bol na korbe a ukladal snopy – v tej šikmej polohe - a nehládel dole do tej strminy, ale dával pozor len na to, aby dobre ukladal. Šofér postupne zastavoval na miestach, kde ďalší družstevníci aj my brigádnici sme prinášali snopy. Šofér cez otvorené okno pokúšal brigádníčku: - „Aké máš pekne opálené nohy!“ - „Mám opálené nohy, lebo je leto, som vydatá, ty si ženatý, tak hľad pred seba, aby si nespravil daku štrapáciu.“ Vedúci zakričal smerom hore, že môže ísť vedľa kozlíkov ďalšie auto. Odpoveď nás všetkých prekvapila. - „Žiadne auto tu už nie je, šofér povedal, že mu nikto nemôže prikázať, aby šiel autom dole tým brehom, kde ani cesta nie je.“ Nasadol, treskol dvermi, lebo bol veľmi nahneván. Bol vyslaný na výpomoc z partnerského závodu v Rimavskej Sobote a nebol zvyknutý na také kopce.

Nielen ľudia, ale aj technika dosťáva zabráť v našich kopcoch. Na družstvo priviezli samozberacie vlečky na zber sena pripojené za traktor – horaly. Veľmi praktické, mali však vážnu konštrukčnú chy-

bu. Praskali disky na kolesách. Družstvo chybu reklamovalo priamo u výrobcu v Brne. Prišli vec prešetriť priamo zo závodu, pretože sa vraj zatiaľ nikto nesťažoval. Keď prišli na družstvo, ukázali im v dielni vyradené popraskané kolesá. Keď sa opýtali šoféra, kde sa mu to stalo, tak ukázal smerom na Hôru. A tí z Brna, keď videli kopec, tak zase otázka: - „A neslyšeli ste v kabíne, jak vás upozorňuje prístroj, že se pohybuje ve strmém sva-

zasa trepeš...“ Potichšie vzdychol: - „Mne sa z týchto chlapov asi niečo stane.“ Vedúci od lesov sa zasmial a povedal, že jemu by sa asi niečo stalo, keby mal ísť tým brehom na traktore on.

Hej, máš ty pravdu. Takto sa môžeme kľudne rozhliaďnúť po našom krásnom chotári. Len sa pozri, hory, pastvy, polia, cesty, potoky, sem tam prilepená kolešňa, za ňou sa skrýva dom...

Ján Kováčik

hu?“ Zaznela kľudná až chladná odpoveď: - „Ale veď ja mám doviest seno z toho kopca a ni počúvať dákó pípanie.“ Závod v Brne zmenil technológiu výroby diskov. Netušili vraj, že by niekto jazdil na traktore po takých svahoch.

Inému šoférovi sa stala s takým samozberacím horalom horšia nehoda. Prevrátil sa v Skorušine s plnou vlečkou sena. Mobilné telefóny ani vysielacky neboli, tak prišli nahlásiť na družstvo iní. - „Stala sa menšia patália, treba ísť ratovať Ďura. Prevrátila sa mu vlečka so senom. Asi sa nič veľmi nedogabilo, koby dakto šiel za lesákmi, aby prišli s lesným traktorom s navijakom.“ Prišli, pomohli, vlečka bola naspäť na kolesách. Vedúci z družstva ešte ďakoval za pomoc vedúcemu od lesov, keď traktorista zavolať: - „Pozerajte sa, idem sa vrátiť ešte raz hore, lebo už viem, kde som spravil chybu.“ Vedúci z družstva len zalapal po dychu a zakričal za ním: - „Skiad sa to

Nový rok

Modlime sa, prišiel k nám nový rok,

Pán Boh náš požehná nám každý krok.

*Modlitba nech je najsilnejšia zbraň,
ľudí po celý nový rok ňou chráň.*

*Nezblúdme, bo Ježiš nás miluje,
naše srdce, dušu uzdravuje.
Bo jeho láska, viera je vreľá,
v nej po celý rok majme Učiteľa.*

*Duchu Svätý, daj nám viery stálej,
aj do srdc prečistej lásky nalej.
Nech nám v srdci večné svetlo svieta,
celý nový rok chráň svoje deti.*

Pavel Brndiar

